

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 348/2010-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], a akad. maliarky a sochárky [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb 132/2001 a jeho rozsudkom zo 16. augusta 2006, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 22/2007 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2008, ako aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo 33/2008 a jeho uznesením z 30. novembra 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED]
a akad. maliarky a sochárky [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2010 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), a akad. maliarky a sochárky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej spolu len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cb 132/2001 a jeho rozsudkom zo 16. augusta 2006, postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 22/2007 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2008, ako aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo 33/2008 a jeho uznesením z 30. novembra 2009.

V sťažnosti sa okrem iného uvádza, že «na základe „Zmluvy o predaji časti podniku“ uzatvorenej podľa § 476 a násl. zákona č. 513/91 Zb. medzi Federálnym fondom národného majetku ČSFR (ďalej len FFNM) ako predávajúcim a fyzickou osobou zapísanou do obchodného registra (podľa Hospodárskeho zákona č. 109/64 Zb.) dňa 10. 10. 1991 pod obchodným menom: [REDAKOVANÉ] dnes podnikateľ „fyzická osoba“ premenovaný v zmysle Obchodného zákonníka č. 513/91 Zb. na: „[REDAKOVANÉ] (IČO: nezmenené) so sídlom- [REDAKOVANÉ], ktorý nadobudol vlastníctvo k časti podniku [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ].

Účinky prevodu vlastníctva k nadobudnutému majetku, (vrátane nehnuteľného) nastali účinnosti tejto zmluvy, t. j. dňom 1. 5. 1992 určením v čl. XII., a to s prihliadnutím

na novelizované ustanovenie § 19 ods. 3 zákona č. 92/1992 Zb., ktoré pre prechod nehnuteľného majetku na nadobúdateľa už registráciu podľa osobitných predpisov, t. j. registráciu zmluvy štátnym notárstvom podľa vtedy platného Notárskeho poriadku (č. 72/1983 Zb.), nevyžadovalo.

Právoplatnosť prevodu všetkého majetku bola potvrdená v zmysle ust. § 483 zákona č. 513/91 Zb., s poukazom na ust. § 19 zák. č. 92/1991 Zb. v znení zákona č. 92/1992 Zb. medzi federálnym fondom národného majetku /odovzdávajúci/ a nadobúdateľom „[REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpená [REDAKOVANÉ], a to podpísaním „zápisu“ o odovzdaní a prevzatí veci dňa 29. 5. 1992...

V dobe uzatvorenia zmluvy o predaji časti podniku dňa 30. 4. 1992 trvalo medzi sťažovateľmi manželstvo a z toho dôvodu podľa § 143 Obč. zákona (ďalej len OZ) všetko čo jeden z manželov nadobudol za doby trvania manželstva patrilo do BSM manželov (§ 143 OZ)...

Spoločnosť s ručením obmedzeným [REDAKOVANÉ], bola založená spoločenskou zmluvou zo dňa 23. 7. 1992, so základným imaním spoločnosti 200 000.- Sk čo boli a sú iba peňažné vklady zakladajúcich spoločníkov...

Dodatkom spoločenskej zmluvy č. 1 zo dňa 23. 11. 1992 v čl. IV bod 5 a 6 bolo odsúhlasené, že spoločník [REDAKOVANÉ] vnesie časť privatizovaného majetku v súlade s §§ 59 a 109 ods. 3 OBZ, ako nepeňažný vklad do spoločnosti.

K vneseniu majetku nepeňažným vkladom v zmysle dodatku spoločenskej zmluvy č. 1 z 23. 11. 1992 do dnešného dňa nedošlo a nemohlo dôjsť, lebo podľa § 59 ods. 3 OBZ (dnes § 59 ods. 4 OBZ) nebola uzatvorená „Zmluva o predaji časti podniku“ podľa § 476 a násl. OBZ medzi sťažovateľmi a [REDAKOVANÉ] v zmysle čl. IV bod 5 dodatku č. 1. (príloha č. 13).

Pokiaľ by došlo k platnému a účinnému vneseniu majetku ako nepeňažný vklad do spoločnosti, tento „nepeňažný vklad“ musel byť zapísaný do Obchodného registra spoločnosti (ďalej len OR) podľa vtedy platného ust. § 27 ods. 2 (dnes § 27 ods. 3 OBZ) a § 28 ods. 2 písm. c) s poukazom na ust. §§ 58, 59 a 488 OBZ.

Dôkazom, že „Dodatok spoločenskej zmluvy“ č. 1 zo dňa 23. 11. 1992 nebol daný na zápis do OR, je „Návrh na zápis do obchodného registra“ podaný dňa 24. 11. 1992,

predmetom ktorého nie je návrh na zvýšenie základného imania a ani návrh na zápis „Zmeny spoločenskej zmluvy“ dodatok č. 1. zo dňa 23. 11. 1992...

Dôkazom ešte aj dnes je výpis z Obchodného registra [REDAKOVANÉ], v ktorom v odseku „ďalšie právne skutočnosti“ nie je vyznačené, že došlo k „zmene spoločenskej zmluvy“ na základe dodatku č. 1 zo dňa 23. 11. 1992 a ani to, že došlo k zmene spoločenskej zmluvy podľa dodatku č. 3 zo dňa 14. 12. 1992 (právoplatného) dňa 22. 1. 1993, pričom v základnom imaní je stále 200 000,-Sk, čo sú peňažné vklady spoločníkov. Teda v OR nie je zapísané, že v spoločnosti došlo k zmenám na základe dodatkov spoločenskej zmluvy č. 1 a č. 3, čo je základným predpokladom, že podľa § 27 ods. 3 OBZ nebolo a nie je možné nikomu sa domáhať proti spoločnosti toho, čo nie je zapísané v OR...».

Podľa tvrdenia sťažovateľov „to má ten dôsledok, že ani Správca konkurznej podstaty [REDAKOVANÉ] (ďalej len SKP) sa nemohol domáhať toho, čo nebolo zapísané v OR.

SKP sa však tohto práva v zmysle dodatkov spoločenskej zmluvy č. 1 a č. 3 dovoľávať ani nemohol, lebo nie je, nebol a nikdy nebude spoločníkom spoločnosti, toto právo prislúchalo a prislúcha iba spoločníkom podľa § 113 s poukazom na § 125 OBZ...“.

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej uvádzajú:

„K vneseniu (navýšeniu) nepeňažného vkladu do základného imania muselo predchádzať rozhodnutie valného zhromaždenia podľa § 125 ods. 1 písmo e) OBZ, ktoré sa nikdy neuskutočnilo...

Dodatok spoločenskej zmluvy č. 1 zo dňa 23. 11. 1992 a jeho čl. IV bod 5 v zmysle ust. § 44 ods. 2 Obč. zák. v znení doplnkov je neplatným dodatkom, nakoľko Uznesením valného zhromaždenia spoločníkov zo dňa 14. 12. 1992 bol prijatý Dodatok spoločenskej zmluvy č. 3, predmetom ktorého bola zmena čl. IV bod 5 dodatku č. 1 a ktorý nadobudol účinnosť - právoplatnosť až dňa 22. 1. 1993, kedy bol podpísaný a podpisy boli úradne overené...

Na prevod vlastníctva v zmysle „právoplatného“ dodatku č. 3 sa už nevyžadovala registrácia ŠN, ale postup podľa zákona č. 265/92 Zb. (§ 2 až 6 zákona), dnes podľa zákona č. 162/95 Z. z. (§ 28 až 33 zákona).

Zmluva o predaji časti podniku podľa § 476 a násl. OBZ v zmysle čl. IV bod 5 dodatku spoločenskej zmluvy č. 1 a 3., medzi sťažovateľom v 1. rade [REDAKOVANÉ] a sťažovateľkou v 2. rade a [REDAKOVANÉ] nebola uzatvorená, nebol vypracovaný a podaný návrh do OR na zvýšenie základného imania o nepeňažný vklad a nebol podaný ani návrh na vklad vlastníckeho práva v prospech [REDAKOVANÉ] tak, ako to ukladá zákon (s poukazom na Stanovisko NS SR sp. zn. Cpj 33/01).

Poukazujeme na to, že v spoločenskej zmluve dodatok č. 1 a č. 3, (príloha č. 13 a 16) predmetné nehnuteľnosti nie sú označené a nie sú označené ani v návrhu na registráciu spoločenskej zmluvy zo dňa 23. 12. 1992, na základe ktorého ŠN dodatok spoločenskej zmluvy č. 1 zo dňa 23. 11. 1992 registroval záznamom pod č. RI 587/92 dňa 28. 12. 1992 (v rozpore s ust. § 61 a násl. zák. o ŠN č. 72/1983 Zb.)...

Aj keď sťažovatelia na tieto dôkazy poukazovali (nie len v tomto konaní) a žiadali aby ich súdy preskúmali a vyhodnotili, ani jeden z konajúcich súdov tak neurobil a nevykonal ani žiadne iné dokazovanie, ktorým by bolo vyvrátené tvrdenie žalobcov, že po vyhlásení konkurzu dňa 1. 2. 1996 vlastníctvo, ktorého nebol vlastníkom nemohlo prejsť na SKP. Vlastníctvo bolo prevedené v rozpore so zákonom na [REDAKOVANÉ] (v tomto prípade bolo prevedené na základe Rozsudku NS SR sp. zn. 2 Obo 170/96, ktorým otázka vlastníctva nebola a nemohla byť riešená, čoho dôkazom je jeho výrok § 159 ods. 2 O. s. p., ako aj rozhodnutie dovolacieho senátu NS SR sp. zn. Obdo V 13/99 zo dňa 30. 4. 1999)...“

Sťažovatelia ďalej uviedli, že «dňa 2. 10. 1997 na Okresnom súde v Starej Ľubovni podali žalobný návrh na začatie konania, ktorým sa domáhali na súde určenia vlastníckeho práva podľa § 80 písm. c) O. s. p. k nehnuteľnostiam opísaných v petite žaloby a to parcela: [REDAKOVANÉ], parcela: [REDAKOVANÉ] a parcela: [REDAKOVANÉ], ktoré nehnuteľnosti boli vo vlastníctve sťažovateľa v I. rade (LV [REDAKOVANÉ] zo dňa 7. 4. 1984, LV [REDAKOVANÉ] zo dňa 13. 7. 1995) a podľa § 143 OZ nehnuteľnosti patrili do bezpodielového vlastníctva (ďalej len BSM) aj sťažovateľky v 2. rade jeho manželky...

Vlastníctvo na žalobcu - sťažovateľa v 1. rade (príloha: č. 20) bolo zapísané na základe uzatvorenej „Zmluvy o predaji časti podniku“ (príloha: č. 8) ktorej neoddeliteľnou súčasťou bol „Schvaľovací protokol FMF ČSFR“ zo dňa 31. 12. 1991 a zápis o odovzdaní a prevzatí majetku zo dňa 29. 5. 1992 (príloha: č. 10). Prílohou zápisu o odovzdaní a prevzatí majetku bol zoznam „ [REDACTED] [REDACTED] “

Príslušnosť Okresného súdu v Starej Ľubovni bola a je daná podľa ust. §§ 9 ods. 1 a 88 ods. 1 písm. h) O. s. p., a konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7 Cb 228/97 dnes pod sp. zn. 3Cb 132/2001...».

Okresný súd rozsudkom sp. zn 3 Cb 132/2001 zo 16. augusta 2006 žalobu sťažovateľov zamietol.

Sťažovatelia tvrdia, že „všetky dôvody nesprávneho a nezákonného rozhodnutia súdu prvého stupňa sme opísali v odvolaní a do spisu sme založili dôkazy svedčiace tomu, že odporca v 1. rade SKP nikdy nemohol a nikdy nenadobudol zákonným spôsobom vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam, čo súd prvého stupňa neskúmal a nechcel skúmať“.

Krajský súd ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. 4 Cob 22/2007 z 24. apríla 2008 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovatelia namietajú, že „ak by odvolací súd spravodlivo preskúmal konkurznú podstatu úpadcu a listiny ktoré založili navrhovatelia a to (prílohy: č. 13, 15, 17, 18, 19, 20, 22 a 23) bol by zistil, že predmetné nehnuteľnosti neboli v deň vyhlásenia konkurzu vo vlastníctve úpadcu v zmysle § 6 ods. 2 ZKV, a preto nemohli byť zapísané do podstaty čo sme už vysvetlili na str. 8, 9 a 10...“.

Sťažovatelia vyjadrujú nesúhlas aj s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 33/2008 z 30. novembra 2008, ktorým bolo odmietnuté ich dovolanie ako neprípustné.

Podľa názoru sťažovateľov „je možné vyššie uvedené konania porušovateľov charakterizovať ako konania nespravodlivé“.

V súvislosti so skutočnosťami uvedenými v sťažnosti sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd o ich sťažnosti takto rozhodol:

«Najvyšší súd SR ako porušovateľ v 1. rade, Krajský súd v Prešove ako porušovateľ v 2. rade a Okresný súd v Starej Ľubovni ako porušovateľ v 3. rade, porušili základné právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces garantovaný Ústavou SR v čl. 51, 48, 47 a 46 a „Dohovorom“.

Žiadame, aby ÚS SR vydal „Nález“ (rozhodnutie) ktorým zruší Uznesenie NS SR č. k. 5 Obdo 33/2008 zo dňa 11. 11. 2009 (správne má byť „30. 11. 2009“, pozn.), zruší Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Cob 22/2007-861 zo dňa 24. 4. 2008 a zruší aj Rozsudok Okresného súdu v Starej Ľubovni č. k. 3 Cb 132/2001-750 zo dňa 16. 8. 2006 a vec vráti na ďalšie konanie.

ÚS SR sťažovateľom v 1. a v 2. rade priznáva primerané finančné zadosťučinenie pre každého vo výške 7000,- Eur. pre pretrvávajúci stav právnej neistoty, straty majetku a za útrapy spôsobené porušovaním základných ľudských práv v konaní a rozhodovaní porušovateľov, ktoré zaviniли nespravodlivými rozhodnutiami porušovatelia v 1., 2. a v 3. rade.

Porušovatelia v 1., 2. a v 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť priznané primerané finančné zadosťučinenie pre každého sťažovateľa vo výške 7000,- Eur, na účet advokáta JUDr. Jozefa Holiča, č. ú.: [REDACTED] a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto „Nálezu“.

Porušovatelia v 1., 2. a v 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľom v 1. a v 2. rade náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 468,95 Eur na účet advokáta JUDr. Jozefa Holiča, č. ú.: [REDACTED] a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto „Nálezu“ ÚS SR.»

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľov, ktorí sú v tomto prípade zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd mohol rozhodovať len o porušení tých práv, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovatelia domáhajú v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy (čl. 20 ods. 1 a 3) a Dodatkového protokolu k dohovoru (čl. 1), ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť ich argumentácie (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh ústavný súd zistil, že predmetom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 3 Cb 132/2001 bolo rozhodovanie o žalobe

sťažovateľov, ktorou sa domáhajú určenia, že nimi označené nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Okresný súd rozsudkom zo 16. augusta 2006 žalobu sťažovateľov ako nedôvodnú zamietol.

Predmetom odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 4 Cob 22/2007 bolo rozhodovanie o odvolaní sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 Cb 132/2001 zo 16. augusta 2006. Krajský súd rozsudkom z 24. apríla 2008 rozsudok okresného súdu potvrdil.

Dovolanie sťažovateľov najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Obdo 33/2008 z 30. novembra 2009 ako neprípustné odmietol.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, že označeným postupom a rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu ako odvolacieho súdu a najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu došlo k porušeniu ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Ústavný súd v súvislosti s uvedeným konštatuje, že na prerokovanie tej časti sťažnosti, ktorá sa týka konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 3 Cb 132/2001 a jeho rozsudku zo 16. augusta 2006, nie je daná právomoc ústavného súdu. Z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy totiž vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. To znamená, že právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľov mal krajský súd

v odvolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Sťažovatelia podľa znenia petitu sťažnosti žiadajú vysloviť porušenie označených práv aj postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cob 22/2007 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2008.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatoval, že podanie neprípustného dovolania nemožno z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. V prípade, že dovolanie nie je prípustné, nemožno ho považovať za účinný procesný prostriedok, ktorý zákon poskytuje sťažovateľom na ochranu ich základných práv a slobôd (II. ÚS 64/06, II. ÚS 103/09).

V súvislosti s týmto právnym názorom ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej opravným prostriedkom, ktorým je podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienená prípustnosť sťažnosti, nemôže byť každý v zákone predvídaný opravný prostriedok, ale iba taký, po podaní ktorého sa rozvinú procesné vzťahy v príslušnom konaní, ktoré vedú k prerokovaniu a rozhodnutiu vo veci samej (II. ÚS 77/06).

Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný, nemožno prihliadať na rozhodnutie najvyššieho súdu o jeho odmietnutí v súvislosti s plynutím lehoty na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (II. ÚS 103/09 v uznesení uvedená judikatúra).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno podať sťažnosť v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým malo dôjsť k namietanému porušeniu základného práva.

V danej veci lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu proti rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 4 Cob 22/2007 z 24. apríla 2008 začala plynúť právoplatnosťou tohto rozhodnutia (24. júna 2008). Sťažovatelia podali sťažnosť na poštovú prepravu 5. marca

2010, teda v čase, keď nepochybne uplynula dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Pretože zákon o ústavnom súde neumožňuje odpustiť zmeškanie tejto lehoty (napr. I. ÚS 235/03, I. ÚS 156/04, II. ÚS 267/04, IV. ÚS 35/04), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú.

3. Napokon sťažovatelia namietajú neústavnosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 33/2008 z 30. novembra 2009 vydaného vo veci ich dovolania (proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Cob 22/2007 z 24. apríla 2008), pretože dovolací súd nevyvodil prípustnosť dovolania ani z dovolacích dôvodov opísaných sťažovateľmi, ani na základe jeho úradnej povinnosti prihliadať na vady konania. Z týchto skutočností sťažovatelia vyvodzujú záver, že najvyšší súd odmietnutím dovolania porušil ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa označených článkov ústavy a dohovoru.

Právo na spravodlivé súdne konanie v sebe zahŕňa právo na prístup k súdu a pripájajú sa k nemu záruky ustanovené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci. Právo na spravodlivé súdne konanie implikuje pre všetky strany právo zoznámiť sa pri konaní s každým dokladom alebo návrhom predloženým súdom druhou stranou a možnosť sa k nemu vyjadriť. Právo, aby bola vec prerokovaná spravodlivo, je jednou zo zložiek práva na spravodlivé súdne konanie. Právo na spravodlivé súdne konanie v sebe zahŕňa princíp rovnosti zbraní (rozhodnutie vo veci Monnel a Morris c. Spojené kráľovstvo z 2. marca 1987, séria A č. 115, s. 23, § 62), princíp kontradiktórneho prerokovania veci (rozhodnutie vo veci Mantovanelli c. Francúzsko z 28. apríla 1991, séria A č. 211, s. 27, § 67), právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (rozhodnutie vo veci Van de Hurk c. Holandsko z 30. novembra 1987, séria A č. 127-B, s. 35, § 53) a právo byť prítomný na konaní a osobne sa vyjadriť k svojej záležitosti. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkazovými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie vo veci Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A č. 254-B, s. 49, § 30).

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľov ako neprípustné odmietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa okrem iného uvádza:

«Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú taxatívne uvedené v ustanovení § 238 ods. 1, 2 a ods. 3 O. s. p. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. O tento prípad v prejednávanej veci nejde, lebo napadnutý rozsudok je rozsudkom potvrdzujúcim. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci; ani o tento prípad v predmetnej veci nejde, keďže dovolací súd doposiaľ v tejto veci nerozhodoval, a preto nevyslovil (ani nemohol vysloviť) právny názor. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p., dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu; napokon ani o tento prípad nejde, lebo odvolací súd prípustnosť dovolania nevyslovil.

Dovolanie je všeobecne prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov taxatívne vymedzených v ustanovení § 237 písm. a) až g) O. s. p. Dovolatelia v dovolaní o. i. uviedli, že postupom odvolacieho súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím mal byť naplnený dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) O. s. p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f) O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Žalobcovia vidia odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že odvolací súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti, hoci súhlasili s prejednaním veci, ale nie aj s jej rozhodnutím a navyše bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré žiadali žalobcovia v odvolaní. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobcovia ospravedlnili svoju neprítomnosť na odvolacom pojednávaní listom z 21. 04. 2008, v ktorom

je uvedené, že pojednávania sa nezúčastnia a „ak súd sa rozhodne dňa 24. 04. 2008 pojednávať, žiadame konať v našej neprítomnosti a žiadame odvolací súd, aby odvolaním napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil tomuto súdu na nové konanie a rozhodnutie.“ Z tejto citácie je zrejmé, že žalobcovia súhlasili nielen s prejednaním, ale aj s rozhodnutím veci na tomto odvolacom pojednávaní, na čo nemá vplyv skutočnosť, že odvolací súd rozhodol inak, než navrhovali (teda nezrušil, ale potvrdil napadnutý rozsudok). Postupom odvolacieho súdu teda žalobcovia neboli ukrátení na žiadnych svojich procesných právach, takže im ani nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takúto vadu nemožno považovať ani skutočnosť, že súd prvého stupňa nevykonal všetky žalobcami navrhované dôkazy, pretože patrí do výlučnej kompetencie súdu rozhodnúť, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie, pričom účastníkom patrí právo dôkazy označiť.

Žalobcovia ďalej namietali, že v konaní došlo k vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. a) O. s. p., čo odôvodňovali tým, že vo veci konal a rozhodol obchodnoprávny, a nie občianskoprávny senát, resp. sudca. Dovolací dôvod podľa § 237 písm. a) O. s. p. je však daný vtedy, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, čo nie je daný prípad a čo napokon netvrdili ani žalobcovia.

Žalobcovia v dovolaní uviedli aj porušenie ustanovenia § 237 písm. d) O. s. p. Podľa tohto ustanovenia prípustnosť dovolania zakladá aj skutočnosť, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie. Okrem toho, že žalobcovia vo svojom dovolaní tento dôvod ničím nekonkretizovali, naplnenie takéhoto dôvodu by vždy mohlo byť použité iba v neprospech žalobcu.

Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že žalobcami tvrdené dôvody prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. a) a f) O. s. p. neboli v prejednávanej veci naplnené. Dovolací súd nezistil ani žiadnu inú vadu podľa § 237 O. s. p.

Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p., t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, na ktorý sa tiež dovolatelia odvolávali, nezakladá prípustnosť dovolania, možno ním odôvodniť dovolanie, ktoré je prípustné z niektorého z vyššie uvedených dôvodov.

Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovení § 238, ani § 237 O. s. p., dovolací súd dovolanie žalobcov proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol,

lebo smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný.»

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd nespochybňuje, že aj v dovolacom konaní sa vyžaduje, aby sa dodržali ústavnoprosesné princípy súdneho konania na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 46 až čl. 48 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Možnosť domáhať sa ich dodržiavania je však limitovaná v čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa tam uvedených práv možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú [v danom prípade sú to príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)].

Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Skutočnosť, že sťažovatelia zastávajú iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie prípustnosti dovolania zo strany najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje. Naopak, ním vyslovené závery sú súčasťou konštantnej súdnej praxe všeobecných súdov.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia nepochybne vyplýva, z akých dôvodov podľa jeho názoru

nie je prípustné dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP. Najvyšší súd reagoval na všetky relevantné argumenty sťažovateľov v dovolaní a podrobne posúdil podmienky prípustnosti dovolania aj podľa § 238 OSP. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nezistil v postupe najvyššieho súdu znaky svojvoľnosti a nedospel ani k záveru, že napadnuté uznesenie je arbitrárne alebo nedostatočne odôvodnené (I. ÚS 143/06).

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažovatelia svoju sťažnosť v podstate opierajú o rovnaké argumenty, aké uviedli v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu. V súvislosti s uvedeným ústavný súd pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Pokiaľ sa sťažovatelia s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti nimi podaného dovolania nestotožňujú, ústavný súd poukazuje, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je zásadne otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľmi označených základných práv (IV. ÚS 238/07), ak všeobecný súd postupoval v súlade so zákonom a neporušil pritom ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy.

V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že v rámci dovolacieho konania im nebolo doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade k ich dovolaniu, ústavný súd uvádza, že najvyšší súd nepostupoval spôsobom nesúladným so zákonom (čl. 51 ods. 1 ústavy). V okolnostiach prípadu vo veci sťažovateľov už dva sudy (prvostupňový a odvolací) rozhodli. Každá strana v konaní sa mohla aspoň raz vyjadriť k rozhodnutiu najvyššieho súdu. Táto možnosť spočívala v tom, že sťažovatelia podali dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu a žalovaní (žalovaný v 1. rade a žalované v 3. rade) sa k tomuto dovolaniu vyjadrili.

Ústavný súd opiera uvedené konštatovanie o už vyslovené závery, že v prípade dovolacieho súdu ako tretej inštancie všeobecného súdnictva môžu byť podmienky na prístup k súdnej ochrane ustanovené prísnejšie ako u súdu prvého alebo druhého stupňa, čo je napokon dané samotnou povahou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku (III. ÚS 72/01), v ktorom sa nevykonáva dokazovanie (§ 243a ods. 2 OSP).

Osobitosti týchto konaní pri aplikácii čl. 6 dohovoru na tieto konanie (odvolacie, dovolacie) berie do úvahy aj ESLP (napr. rozhodnutie vo veci Ekbatani c. Švédsko z 26. mája 1988, Annuaire, č. 134). V prípade kasačných súdov je takým ospravedlniteľným dôvodom prerokovávanie výlučne právnych otázok (napr. rozhodnutie vo veci Sutter c. Švajčiarsko z 22. februára 1984, Annuaire, č. 74, rozhodnutie Bulut c. Rakúsko z 22. februára 1996, Recueil 1996, II).

Na základe uvedeného, ako aj so zreteľom na argumentáciu sťažovateľov v sťažnosti ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nemožno prijať záver o takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 5 Obdo 33/2008 z 30. novembra 2009 a základnými právami sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné reálne dospieť k záveru o porušení týchto práv.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov uplatnených v petite ich sťažnosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2010